

บทที่ 1

ความทั่วไปและประวัติของการประกันภัย

ย่อมเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การดำรงชีวิตของบุคคลทั่ว ๆ ไปทุกวันนี้ เพื่ออยู่รอดอย่างปลอดภัยชนิดที่ไม่มีความเสี่ยงนั้น คงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ และก็ต้องยอมรับความจริงที่ว่า ความเสี่ยงนั้นมีอยู่ตลอดเวลาและมีอยู่โดยทั่วไป นับตั้งแต่ภัยบางอย่างที่อาจจัด หรือป้องกันหลีกเลี่ยงได้ เช่น ภัยจากการเจ็บป่วยบางอย่าง อาจป้องกันได้โดยการฉีดวัคซีน หรือโรคบางชนิดแม้ไม่อาจป้องกันได้ทีเดียว แต่อาจทำให้ลดน้อยลงได้ด้วยการรักษาสุขภาพอนามัยให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอเป็นต้น และภัยที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อย่างเช่น ความตาย ตลอดจนภัยที่เกิดขึ้นเพราะโชคชะตาอันได้แก่ ภัยจากธรรมชาติ โจรภัย อัคคีภัย หรือความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นภัยที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สิน และชีวิตร่างกายของคนเรา

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความเสี่ยงภัยนั้นกว้างขวางเหลือคณา ไม่มีใครทราบแน่ว่า เมื่อใดจะมีภัยเกิดขึ้น นับตั้งแต่วันที่ชีวิตได้ถือกำเนิดมาจนวันสิ้นสุดของชีวิต ทุกคนต่างเวียนว่ายอยู่ในวงล้อมแห่งภัยทั้งสิ้น ไม่ว่าบุคคลผู้นั้นจะเป็นใคร ก็ย่อมจะต้องเผชิญกับภัยที่คาดไม่ถึง และเหตุการณ์อันไม่พึงปรารถนาทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งมีภัยเกิดขึ้นมาแล้ว ผลที่คิดตามมาก็จะมีทั้งอันตราย และการสูญเสียในที่สุด⁽¹⁾

ข้อ 1.1 ภัย (PERIL)

คำว่า “ภัย” หมายถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหายโดยทั่วไป ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

1) สาเหตุของความเสียหายที่เกิดจากธรรมชาติ : เป็นเหตุที่เกิดจากธรรมชาติ ซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถที่มนุษย์จะควบคุมได้ เช่น ไฟไหม้ป่า ลมพายุ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด การได้รับเชื้อโรคมะเร็ง ฯลฯ

1. เอกสารประกอบการอบรมตัวแทนประกันภัยของบริษัท ไทยศรีนครประกันภัย และคลังสิน

คำ จำกัด. หน้า 1.

LW 212 (H)

1

2) สาเหตุของความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ : ได้แก่ การลอบวางเพลิง เพื่อเผาอาคารหรือทรัพย์สินอื่น การโจรกรรม การฆาตกรรม การฆ่าตัวตาย การจราจล การกระทำของคนไม่สมประกอบ การประมาทเดินเลื้อ การทุจริต การชักยอกทรัพย์สินของผู้อื่น ฯลฯ

3) สาเหตุความเสียหายที่เกิดจากสภาพเศรษฐกิจ หรือสภาพธุรกิจ ได้แก่สภาพของเงินเฟ้อ เงินฝืด การเปลี่ยนแปลงในรสนิยมของผู้บริโภค ตลอดจนความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ผู้ผลิตสินค้าสามารถผลิตสินค้ารุ่นใหม่ที่มีขีดความสามารถ หรือประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่กลับมีราคาที่ถูกลง ทำให้ผู้ผลิตสินค้าเก่าที่มีประสิทธิภาพด้อยและราคาแพงกว่า ต้องประสบกับการขายสินค้าไม่ออก จนต้องเลิกสัมกิจการไปในที่สุด เป็นต้น

ข้อ 1.2 ความเสี่ยงภัย (RISK)

ปัจจุบันยังไม่มีนิยามของคำว่า “ความเสี่ยงภัย” อันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป คงมีแต่คำนิยาม หรือความหมายที่แตกต่างกัน อาทิเช่น ความเสี่ยงภัย คือ โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ความเสี่ยงภัย คือ ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหาย ความเสี่ยงภัย คือความไม่แน่นอน หรือความเสี่ยงภัย คือสถานะที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหายขึ้น สรุปว่า ความเสี่ยงภัยนั้นก็คือ ความเป็นไปได้ที่ผลลัพธ์จริงจะเบี่ยงเบนไปในทางที่เลวร้ายกว่าผลลัพธ์ที่คาดหรือหวังเอาไว้ ในเวลาที่มีภัยเกิดขึ้น

ข้อ 1.3 การประกันภัย คืออะไร

การประกันภัย เป็นการเฉลี่ยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบเคราะห์กรรมให้พ้นจากความเสียหาย โดยผู้รับประกันภัยจะเป็นคนกลางที่คอยเฉลี่ยภัยไปยังบุคคลอื่น ทำให้เกิด

หลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีความมั่นใจในการที่จะได้รับการชดเชย
ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตน โดยยอมเสียสละรายได้เป็นค่าส่งเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับ
ประกันภัย ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นคนกลางที่จะจัดสรรเฉลี่ยความเสียหายนั้น

ข้อ 1.4 ประโยชน์ของการประกันภัย

การประกันภัยย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในสัญญา
ประกันภัย ซึ่งได้แก่ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัย และผู้รับประกันภัยตามสัญญา
รวมทั้งยังให้ประโยชน์แก่สังคม ธุรกิจ และเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ดังนี้

1) เป็นการแบ่งเบาความเสียหายจากภัยที่เกิดขึ้นกับคนหมู่น้อย โดย
เฉลี่ยความเสียหายนั้นไปยังคนกลุ่มใหญ่ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการรวบรวมทุนจากคน
ส่วนมากเพื่อช่วยเหลือคนกลุ่มน้อย ที่ต้องประสบความเสียหาย ซึ่งวิธีการนี้ถือได้ว่าเป็น
ประโยชน์ต่อสังคมอย่างยิ่ง เพราะเท่ากับว่าสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในสังคม ได้ให้
ความช่วยเหลือแก่เพื่อนสมาชิกอื่นที่ได้รับความเสียหายเดือดร้อน แทนที่จะปล่อยให้
ความเสียหายตกแก่ผู้เคราะห์ร้ายแต่เพียงผู้เดียว

2) เป็นการให้หลักประกันและความแน่นอนแก่ธุรกิจการค้าต่าง ๆ ใน
สังคม ทำให้ผู้ประกอบการดังกล่าวเกิดความมั่นใจว่ากิจการของตน ถ้าประสบกับ
ภัยพิบัติ หรือความเสียหายใด ๆ แล้วผู้รับประกันภัยก็จะช่วยแบ่งเบาความเสียหายที่
เกิดขึ้นนั้นด้วย

3) เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการป้องกันการเสี่ยงภัย ทั้งนี้ โดยการรวม
เข้าด้วยกันเป็นกิจการประกันภัย แทนที่จะปล่อยให้ต่างคนต่างทำการป้องกันการเสี่ยง
ของตนเองตามลำพัง

4) เป็นการระดมทุนจากคนจำนวนมาก ซึ่งก่อให้เกิดแหล่งเงินทุนที่
สามารถนำไปลงทุนในกิจการอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้ นอกจากนี้
ยังช่วยให้มีการสร้างงานให้กับคนในชาติอีกด้วย

ข้อ 1.5 ประวัติการประกันภัย (โดยสังเขป)

1) มีเรื่องปรากฏในพระคัมภีร์ไบเบิลเกี่ยวกับโจเซฟ และความอดอยากในประเทศอียิปต์ ซึ่งถือกันว่าเป็นโครงการประกันภัยอันแรก เท่าที่มีบันทึกในประวัติศาสตร์เล่ากันว่า “คืนวันหนึ่ง ฟาร์โรห์ทรงพระสุบินว่า มีวัวตัวอ้วนเจ็ดตัว กำลังถูกวัวซูบผอมเจ็ดตัวกัดกิน โจเซฟทำนายฝันว่า ประเทศอียิปต์จะมีพืชพันธุ์ ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์เป็นเวลาเจ็ดปี และต่อจากนั้น จะเกิดความแห้งแล้ง ประชาชนจะอดอยากปากแห้งเป็นเวลาเจ็ดปี ดังนั้น จึงทูลเสนอต่อกษัตริย์ฟาร์โรห์ให้สะสมธัญญาหารในปีที่สมบูรณ์ไว้สำหรับเลี้ยงประชาชนในปีที่ข้าวขาดแคลน” วิธีนี้เรียกว่า เป็นหลักประกันภัยพื้นฐาน กล่าวคือ เก็บออมตั้งแต่วันนี้เพื่อไว้ใช้ในอนาคต ซึ่งหาความแน่นอนไม่ได้

2) ประเทศจีน ประมาณ 3,000 ปี ก่อนคริสตกาล พ่อค้าชาวจีนได้พัฒนาวิธีการประกันภัยขึ้นสำหรับการขนส่งสินค้า ตามลำน้ำแยงซีเกียง ซึ่งมีสายน้ำที่เชี่ยวกราก และเรือบรรทุกสินค้ามักอัปปางเสมอ เนื่องจากมีหินใต้น้ำ และเกาะแก่งที่คดเคี้ยวอันตรายต่อการเดินเรือ มีปรากฏเสมอว่า พ่อค้าบางคนต้องสิ้นเนื้อประดาตัว เพราะสินค้าได้รับความเสียหายหมด ดังนั้น ด้วยความกลัว พ่อค้าเหล่านั้นจึงหาวิธีกระจายความเสี่ยงภัยออกไป โดยนำสินค้าของตนบรรทุกไว้ในเรือลำอื่นหลายลำ เฉลี่ยกันไปจนครบจำนวนหีบห่อสินค้า ซึ่งถ้าเรือลำใดลำหนึ่ง จมลงก็หมายความว่าสินค้าของพ่อค้าแต่ละคนสูญเสียเพียงคนละ 1 หีบห่อเท่านั้น ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นที่มาของการประกันภัยในปัจจุบัน

3) ก่อนคริสตศตวรรษที่ 13 และ 14 ปรากฏว่ามีการประกันภัยทางทะเลกันอย่างแพร่หลายตามเมืองท่าต่าง ๆ ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน สัญญาประกันภัยการขนส่งทางทะเลฉบับแรกของโลก เท่าที่มีปรากฏเป็นหลักฐานจนถึงปัจจุบันนี้ คือ ฉบับลงวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1347 ออกให้ ณ เมืองเจนัว ประเทศอิตาลี

4) ส่วนสัญญาประกันภัยฉบับแรกของอังกฤษ เท่าที่ปรากฏตาม

หลักฐานซึ่งยังคงเก็บรักษาไว้ถึงปัจจุบัน คือ “Broke Sea Insurance Policy” ปีค.ศ. 1547 วิธีประกันภัยในสมัยนั้นคือ เจ้าของเรือหรือพ่อค้าที่ต้องการซื้อประกันภัย จะทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินต่าง ๆ ที่จะบรรทุกลงเรือ ซึ่งนายธนาคารหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ประสงค์จะรับประกันภัย จะลงชื่อพร้อมกับระบุจำนวนเงินที่ตนจะรับเสี่ยง แล้วลงลายมือชื่อไว้ได้รายการเหล่านี้ และนี่คือที่มาของคำว่า “Underwriter” และเพื่อเป็นการตอบแทนในการเข้ารับเสี่ยงภัย ผู้ลงนามข้างใต้ (Underwriter) แต่ละคนจะได้รับค่าตอบแทน เรียกว่า เบี้ยประกันภัย ในช่วงเวลานั้นสัญญาประกันภัยส่วนมากเป็นสัญญาประกันภัยทางทะเล ต่อมาก็ขยายออกไปคุ้มครองการเสียชีวิตของนายเรือและลูกเรือ รวมทั้งพ่อค้าที่คุมสินค้าไปกับเรือ ตลอดจนคุ้มครองจำนวนเงินที่จะเป็นค่าไถ่ตัวเมื่อถูกโจรสลัดจับตัวด้วย

5) ส่วนกรมธรรม์ประกันชีวิต ดังที่เรารู้จักกันในขณะนี้ มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1583 ปราภฏเป็นหลักฐานแน่ชัดว่า เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตของนายวิลเลียม กิบบอนด์ โดยมีนายริชาร์ด มาร์ติน เป็นผู้รับประกัน วงเงินที่เอาประกัน 400 ปอนด์สเตอร์ลิง และเบี้ยประกัน 1 ปี = 32 ปอนด์สเตอร์ลิง มีผู้ลงชื่อรับประกันชีวิต นายกิบบอนด์ 16 คน และทั้ง ๆ ที่นายกิบบอนด์มีสุขภาพดี และในกรมธรรม์มีคำภาวนาว่า “ขอให้พระเจ้าเป็นเจ้าจงคุ้มครองนายวิลเลียม กิบบอนด์ ให้มีสุขภาพดีและอายุยืนยาว” แต่ก็ปรากฏว่าเขาตายในปีนั้นเอง

6) จุดเริ่มต้นของบริษัทประกันภัย

บริษัทประกันภัยในรูปแบบสมัยใหม่ เริ่มขึ้นเมื่อเกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ในนครลอนดอน ในราวเดือนกันยายน ค.ศ. 1666 เพลิงไหม้ครั้งนั้นทำให้อาคารบ้านเรือนเกือบสามในสี่ของนครลอนดอนต้องพินาศลง

ในปีถัดมา ดร. นิโคลาส บาร์บอน ได้จัดตั้งสำนักงานประกันอัคคีภัยขึ้นเป็นครั้งแรกเรียกง่าย ๆ ว่า “The Fire Office” ในปี ค.ศ. 1680 ดร. บาร์บอนรับหุ้นส่วนเพิ่มขึ้นเพื่อเข้าเฉลี่ยความรับเสี่ยง ซึ่งแต่เดิมตนรับภาระอยู่คนเดียว

สามปีต่อมามีคู่แข่งเพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่งชื่อ “ The Friendly Society ” ทั้งสองแห่งนี้ออกกรมธรรม์ประกันอัคคีภัย และจัดพนักงานดับเพลิงไว้สำหรับผจญเพลิงที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้

สำนักงานที่รับประกันอัคคีภัยในสมัยนั้นไม่อาจเรียกว่าเป็น “บริษัท” ในความหมายของบริษัทประกันภัยในปัจจุบัน ซึ่งมีขนาดใหญ่โต และมีผู้ถือหุ้นจำนวนมาก เพราะในสมัยนั้น สำนักงานที่รับประกันภัยเป็นธุรกิจของรายบุคคล หรือหุ้นส่วนกลุ่มน้อย ซึ่งจำกัดการรับประกันภัย เฉพาะอาคารที่อยู่อาศัยเท่านั้น อย่างไรก็ตามก็ดีในปี ค.ศ. 1710 มีการจัดตั้งบริษัทรับประกันอัคคีภัยขึ้นเป็นครั้งแรกคือ The Sun Insurance Office of London ซึ่งยังคงดำเนินกิจการอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้

ในเวลาเดียวกันการประกันภัยทางทะเล และการประกันชีวิตก็เข้าสู่ระยะของการเติบโตอย่างรวดเร็ว ก่อนปี ค.ศ. 1699 ธุรกิจประกันภัยทั้งสองประเภทนี้ก็กระทำกันอยู่เฉพาะผู้รับประกันในวงจำกัดเหมือนกับการประกันอัคคีภัย ผู้รับประกันภัยส่วนใหญ่มักใช้ร้านกาแฟในนครลอนดอนเป็นที่ติดต่อธุรกิจกัน ร้านกาแฟกลายเป็นที่คนนิยมไปพบปะกันเพื่อกระจายหรือรับข่าวสารประจำวัน

หนึ่งในจำนวนร้านกาแฟเหล่านี้ เป็นของนายเฮ็ดเวอร์ด์ ลอยด์ ตั้งอยู่บนถนนลอมมาร์ด์ ที่ร้านนี้มีพ่อค้า นักธุรกิจและนายเรือ ตลอดจนผู้ที่สนใจในการประกันภัยจะมาพบปะพูดคุยรับฟังข่าวสารต่าง ๆ เช่น เรื่องเรือที่มาเทียบท่า หรือที่กำลังเดินทางไกลถึงที่หมาย เรือที่อับปาง รวมทั้งเป็นที่ตกลงทำสัญญาประกันภัยกันด้วย ในที่สุดก็กลายเป็นที่มาของสมาคมผู้รับประกันภัยแห่งลอยด์ หรือลอยด์แห่งลอนดอน ซึ่งเป็นสถาบันประกันภัยที่มีความสำคัญระดับนานาชาติจวบจนบัดนี้

ในปี ค.ศ. 1720 บริษัทอังกฤษสองแห่ง ได้ซื้อรอร์อัลชาร์เตอร์ด้วยเงินจำนวนมาก เพื่อประกอบธุรกิจประกันภัยทางทะเล ซึ่งต่อมามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก ในนามบริษัทลอนดอน แอนด์ รอร์อัลเอ็กซ์เชนจ์ และนับเป็นจุดเริ่มต้น

ของยุคแห่งการประกอบธุรกิจประกันภัยขนาดใหญ่ในปัจจุบัน ในปีถัดมาบริษัทนี้ได้รับอนุญาตให้รับประกันชีวิตด้วย

การปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วงต้นคริสตศวรรษที่ 18 ทำให้เกิดความ ต้องการในด้านการรับประกันภัยอุบัติเหตุ และทำให้มีการก่อตั้งบริษัทประกันภัยใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเครื่องจักรที่นำมาติดตั้งกับโรงงานใหม่ ๆ และหัวรถจักรรถไฟ ทำให้เกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินและแก่ชีวิตของบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างมาก การประกันภัยนอกจาก จะช่วยให้การคุ้มครองอุบัติเหตุเหล่านี้ ในด้านการเงินแล้วยังมีบทบาทอย่างสำคัญใน การส่งเสริมให้มีการคิดประดิษฐ์อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย และมีส่วนช่วยในด้านกำหนดกฎระเบียบการรักษาความปลอดภัยด้วย

ก่อนปี ค.ศ. 1880 เมื่อลูกจ้างได้รับบาดเจ็บในขณะที่ปฏิบัติงาน นายจ้างมักมีข้อต่อสู้ทางกฎหมาย ทำให้พันพิณไม่ต้องรับผิดชอบต่อลูกจ้าง แต่ครั้งเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของนายจ้าง ในปี ค.ศ. 1880 (Employer's Liability Act. 1880) บรรดาข้อต่อสู้ทางกฎหมายเหล่านั้น ถูกปลงทิ้งออกไปโดยกฎหมายฉบับนี้ ยังผลให้เกิดความต้องการประกันภัย “ความรับผิดชอบของนายจ้างต่อลูกจ้าง” ขึ้น และในช่วงปลายคริสตศวรรษที่ 19 ลูกจ้างก็ยังได้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้นเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินทดแทนแรงงาน

7) ประวัติการประกอบธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย

การประกอบธุรกิจประกันภัยในประเทศไทยนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยใด อย่างไรก็ตามปรากฏตามประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยาว่า ได้มีพ่อค้าชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาติดต่อทำการค้าขาย และได้นำเอาระบบการประกันภัยเข้ามาด้วยคือ การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง ซึ่งถือว่าเป็นการประกันวินาศภัยประเภทแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แต่การประกันภัยในสมัยนั้นเป็นการร่วมมือดำเนินธุรกิจระหว่างพ่อค้าชาวต่างประเทศด้วยกันเอง โดยมีได้มีการจดทะเบียนการค้า หรือแจ้งขออนุญาตจากรัฐบาลสยามในสมัยนั้นเป็นทางการแต่อย่างใด

จนกระทั่ง ร.ศ. 130 (พ.ศ. 2451) ได้มีการประกาศกฎหมายที่กล่าวถึงการประกันภัยเป็นครั้งแรก คือ “พระราชบัญญัติลักษณะเข้าหุ้นส่วน และบริษัท ร.ศ. 130” และต่อมาในปี พ.ศ. 2471 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณชนขึ้น กำหนดให้ผู้ประสงค์จะประกอบธุรกิจประกันภัย ต้องได้รับพระบรมราชานุญาตก่อนต่อนั้นก็มีการประกันภัยประเภทอื่น ๆ เกิดขึ้น

สำหรับธุรกิจประกันชีวิต เริ่มดำเนินการในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยบริษัทตัวแทนของบริษัทประกันภัยต่างประเทศ ในระยะแรก ๆ ไม่ประสบความสำเร็จ ต่อมาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ธุรกิจประกันภัยในยุโรปและอเมริกาขยายตัวกว้างขวางมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการติดต่อขออนุญาตเข้ามาประกอบธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย รัฐบาลในสมัยนั้นยังไม่พร้อมที่จะให้มีการจดทะเบียนประกอบธุรกิจประกันชีวิตขึ้นในทันที เพราะได้เล็งเห็นว่า การประกันชีวิต เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องในด้านความผาสุก และปลอดภัยของสาธารณชนต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. 2471 ขึ้น กระทรวงเศรษฐการในสมัยนั้น จึงได้กำหนดเงื่อนไขประกาศกฎกระทรวง โดยเฉพาะสำหรับผู้ขออนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และธุรกิจประกันวินาศภัยขึ้น ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2472 และต่อมาในปี พ.ศ. 2510 รัฐบาลก็ได้ตราพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 ออกใช้บังคับเพื่อควบคุมและส่งเสริมธุรกิจประกันภัยให้มีความมั่นคงและเป็นที่ยึดถือของประชาชนโดยทั่วไป ในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับขึ้นใหม่เพื่อความเหมาะสม เป็นพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535

ข้อ 1.6 กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย

การประกันภัยจะเกี่ยวข้องกับกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 20 แบ่งออกเป็น 3 หมวด คือ
 - หมวด 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป (มาตรา 861 - มาตรา 868)
 - หมวด 2 ประกันวินาศภัย
 - ส่วนที่ 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป (มาตรา 869 - 882)
 - ส่วนที่ 2 วิธีเฉพาะการประกันภัยในการรับขน (มาตรา 883 - มาตรา 886)
 - ส่วนที่ 3 การประกันภัยค้ำจุน (มาตรา 887 - มาตรา 888)
 - หมวดที่ 3 ประกันชีวิต (มาตรา 889 - มาตรา 897)
 - 2) พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535
 - 3) พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535